

Dis VAN BERCKELAER

Bisschoppelijk afgevaardigde voor het onderwijs in het bisdom Antwerpen
Vrijwillig brandweercommandant

Hij wilde wel priester worden, maar toen hij zich aanbood op het seminarie, kwam hij ongelegen. Voor de jonge Dis VAN BERCKELAER een teken van Hierboven dat hij er niet voor in de wieg gelegd was. Vandaag is hij als eerste leek vicaris voor het onderwijs in het bisdom Antwerpen. Zo is de cirkel toch rond.

‘Ik werk een beetje voor de eeuwigheid’

Ilse VAN HALST

Tot tweemaal toe piept zijn brandweertelefoon. Gelukkig wordt hij niet ‘geroepen’. Als commandant van het vrijwillige brandweerkorps van Borsbeek staat Dis VAN BERCKELAER altijd paraat. Werktenue en zwaailicht liggen grijpensklaar in zijn wagen. Hij moet zowat de enige zijn die zonder boe of bah uit de bisschopsraad mag weghollen. „Mensen nabij zijn, levens redden – als brandweerman belichaamt je hoop voor de mensen.”

–U bent de eerste leek die vicaris voor onderwijs werd. Is dat moeilijk?

Toen ik vicaris voor onderwijs Louis Van Lommel opvolgde, nam ik zijn takenpakket over, behalve wat te maken had met het godsdienstonderricht. Sinds hij pastoor is in de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal in Antwerpen, neem ik alles voor mijn rekening. Het is inderdaad niet vanzelfsprekend voor een romanist om plotseling tussen godsdienstwetenschappers te toeven. En al ben ik niet de enige leek in de bisschopsraad en de vicariale raad, toch voelt het soms wat onwennig. Wanneer ik uit de Bijbel citeer, krijg ik een veelvoud aan – vriendelijke – reacties dat ik die passage toch enigszins verkeerd heb begrepen. Maar wees gerust, dat houdt me niet tegen om de volgende keer alweer een citaat op tafel te gooien. Zo leer ik nog wat bij.

–Vicaris en brandweerman, zijn dat geen sterk uiteenlopende taken?

In de onderwijswereld wordt veel gepraat en vergaderd. Als brandweerman heb je geen tijd om te palaveren over wat je zult doen en hoe. Je moet meteen handelen. Inmiddels moet ik als brandweercommandant ook vooral delegeren. Tot voor kort stond ik echter gewonden bij, vaak in comateuze toestand gekneld in een autowrak. Soms nam ik hun hand vast, soms hingen we in een ongemakkelijke positie tegen elkaar. Ik praatte met hen, ook wanneer ik geen reactie kreeg. Je weet immers nooit of ze je horen en moed putten uit wat je zegt. Het is een taak op het scherp van de snede en heel ingrijpend. Je bent voor die gewonden een brugfiguur, tussen wat is en wat komen gaat, wat is en wat misschien niet meer zal zijn. Soms krijgen we achteraf nog reacties van mensen die we redden of van familieleden die we opvingen. Dat geeft veel voldoening.

Dis Van Berckelaer: „Er zijn voor je naaste, hier en nu, is belangrijk, terwijl de wereld blijft draaien.” © Frank Bahn Müller

–Mist u die feedback in het onderwijs?

Toen ik nog les gaf en ook als directeur van het Sint-Jozefsinstituut in Borsbeek zag ik meteen resultaat. Als bisschoppelijk gedelegeerde heb je dat minder. Je werkt een beetje voor de eeuwigheid. Het lijkt ook een wat wereldvreemde functie. Daarom kreeg ik van de leerkrachten en directies van het ba-

„Als trainer sta ik aan de kant en zet ik de lijnen uit. De scholen en de leerkrachten moeten het warmmaken”

sionderwijs een rode band van een gewezen trainer van voetbalploeg Beerschot met de initialen BG. „Omdat je ons moet coachen”, verduidelijkten ze. Telkens ik op schoolbezoek ga, draag ik die band en noem ik me BG. Uitgesproken zoals in de Bee Gees, de popgroep die bekend werd met *Stayin’ Alive*, een lied dat me – gezien mijn job en engage-

ment – op het lijf is geschreven. Als BG kan ik aangeven, ik kan het spel sturen, maar ik kan niet mee voetballen. Het zijn de scholen, schoolbesturen, directies en personeel die het moeten waarmaken op en in het veld. Als trainer sta ik aan de kant en kan ik alleen maar hopen dat onze ploeg zal scoren.

–Welke lijnen zet u uit als coach?

Onderwijs is een van de laatste bastions waar het katholieke gedachtegoed nog ten dele aanwezig is of zou moeten zijn. Schoolbesturen en directies ondersteunen in de zoektocht naar die katholieke identiteit, dat is de taak van het vicariaat van het onderwijs. De ‘k’ van onze scholen moet niet alleen staan voor kwaliteit, maar ook voor katholiek. Dat katholieke karakter mag niet enkel zitten in het behang van de soms oude lokalen. Het is nodig dat we wat er altijd is geweest, hertalen naar wat er altijd zal zijn, maar in de hedendaagse context. Die context is multicultureel en bepaalt mee hoe we moeten handelen vanuit onze evangelische inspiratie. Die hertaling is het wezenlijke van ons bestaan als katholiek onderwijs. We mogen het de samenleving niet aandoen hierover te zwijgen.

–Voor velen is het verhaal van de ‘k’ vandaag afgelopen. Voor u niet?

Absoluut niet. De boodschap van Jezus is nog steeds onvoorstelbaar knap. Het komt erop aan Hem ter sprake te brengen. Spreken over verrijzenis met Pasen is niet hetzelfde als paaseieren rapen. Het kerstverhaal uitdiepen is iets anders dan cadeau’s uitpakken. Kies je voor meer of voor minder? We moeten uitkomen voor onze katholieke identiteit. Niet om anderen te overtroeven, maar om in dialoog te gaan. Dat is geen eenrichtingsverkeer. Het is een kwestie van woord en wederwoord, van anderen ruimte laten om zichzelf te zijn, maar ook van jezelf te laten zien. In woorden en in daden. Dé katholieke identiteit als zodanig bestaat niet. Je wordt het maar dag na dag. En je moet het doen, dag in dag uit. Bijvoorbeeld op het vlak van het aanwerven van personeel. Waarom in een katholieke school geen islamitische leerkrachten aan het werk zetten? In het vicariaat werkt ook een aantal moslims. Zij bevragen ons op een indringende manier. Tijdens onze vasten vroegen ze waarom er koekjes op de vergadertafel bleven staan.